

Nr 6.

Av herr **Björek m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till fonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift m. m.

I proposition nr 35 till urtima riksdagen framställes förslag angående anvisning av medel till fonden för inköp av gasgeneratorer samt om ändring av de bestämmelser, som gälla för lån ur denna fond. Mot förslaget att till inköp av gasgeneratordrivna jordbrukstraktorer anvisas 150,000 kr. samt att till lånefonden anvisas 2,000,000 kr. synes ingen invändning kunna göras. I nuvarande tid erkännes från alla håll betydelsen av att genom framställning av inhemska drivmedel minska förbrukningen av bensin.

Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift inrättades genom beslut av 1932 års riksdag. I sammanhang därmed anvisades såsom kapital för fonden ett reservationsanslag av 200,000 kr. Vid 1933 års riksdag anvisades ytterligare 500,000 kr. I fonden tillgängliga medel utgöra för närvarande omkring 195,000 kr. Enligt bestämmelserna för lån ur fonden kunna sådana utbetalas till ett belopp av högst 1,000 kr. Återbetalningen sker med en femtedel årligen, varjämte ränta erlägges med 4.5 procent. För de lån, som utbetalades under budgetåret 1932/33, lämnades befrielse från erläggande av ränta under två år från lyftningsdagen. Enligt bestämmelserna i kungörelsen nr 601/1937 utgör räntan numera 4 procent.

Den kommitté, som den 11 september i år tillsattes med uppgift att följa utvecklingen på ifrågavarande område, har till Kungl. Maj:t framställt vissa förslag om ändrade villkor för lån ur fonden, ägnade att stimulera allmänhetens intresse för gasgeneratordrift. Kommittén har sålunda föreslagit, att lån skulle kunna beviljas upp till 80 procent av verkliga kostnaden för anordnande av gasgeneratordrift, och att maximilånesumman skulle höjas från 1,000 till 2,000 kr., samt att lånen skulle vara räntefria under två år efter utbetalandet. Vid förhandlingar med representanter för motorfordonsägare hade nämligen med skärpa framhållits, att därest användningen av gasgeneratordrivna motorfordon skulle få någon större omfattning, måste lånevillkoren förbättras. Med hänsyn till förslaget att fördubbla maximilånesumman och de två räntefria åren har kommittén icke vidhållit det förslag om sänkning av räntan från 4 till 3 procent, den tidigare framställt.

Statskontoret har i avgivet yttrande icke haft någon erinring att göra mot höjningen av maximilånebeloppet liksom ej heller mot den tvååriga räntefriheten. Kommerskollegium erinrar om att räntefrihet erhöles under två år för lån, som beviljades under budgetåret 1932/33, och anser det lämpligt att samma bestämmelse gäller även i fortsättningen, dock endast för

lån som utbetalas intill 31 december 1940. Räntan vill kommerskollegium sätta till högst 3.5 procent.

Departementschefen har accepterat fördubblingen av maximilånebeloppet samt föreslagit räntan sänkt från 4 till 3 procent. Den förut nämnda kommitténs av statskontoret och kommerskollegium tillstyrkta förslag om räntefrihet under två år anser sig departementschefen icke kunna biträda.

De ifrågasatta förbättringarna av lånevillkoren anse vi mycket betydelsefulla. Det måste betraktas som ett allmänintresse av allra största vikt, att ägare av motorfordon stimuleras att så snabbt som möjligt anpassa driften för inhemska drivmedel. Under sådant förhållande anse vi det beklagligt, att departementschefen icke ansett sig kunna föreslå räntefrihet under de två första åren från låns erhållande. Motortrafiken måste genom bensinbristen i dessa tider vidkännas mycket allvarliga rubbningar i sina ekonomiska förhållanden. När nu staten beviljar lån för driftens omläggning efter det ändrade tidslägets krav, anse vi det nödvändigt att man genom två räntefria år giver motorismen möjlighet att anpassa sig efter förhållandena. Dess utgifter för omläggning bli säkerligen även utan denna räntebetalning mycket betydande. Lånefondens förstärkande innebär utan tveivel en stimulans, men denna skulle bli ännu större, om riksdagen följde statskontoret och kommerskollegium och beviljade räntefrihet för de två första åren. Räntefriheten bör dock icke begränsas till lån, som utlämnas inom 1940, som kommerskollegium ifrågasatt, utan gälla jämväl efter detta års utgång.

Under hänvisning till det anförda få vi härmed föreslå,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 35 företager sådan justering i förslag till ändring av bestämmelser rörande lån ur fonden till inköp av gasgeneratorer, att ifrågavarande lån skola vara räntefria under en tid av två år från lyftningsdagen.

Stockholm den 11 oktober 1939.

John Björck.

Eskil Albertsson.

Allan Holstenson.

M. Svensson.

Gottfr. Karlsson.

P. J. Näslund.

K. E. Johanson.